

Nové nálezy druhu *Phloeostichus denticollis* (Coleoptera, Phloeostichidae) na území Česka

New findings of *Phloeostichus denticollis* (Coleoptera, Phloeostichidae) in the Czechia

Josef Mertlik

Pohřebačka 34, 533 45 Opatovice nad Labem, Česko
e-mail: mertlik@elateridae.com

Abstract. In this study, I review new findings of *Phloeostichus denticollis* W. Redtenbacher, 1842 in Czechia. The biotopes are photo-documented.

Key words: faunistics, biotope, Coleoptera, Phloeostichidae, *Phloeostichus denticollis*, Czechia

Úvod

Kompletní faunistiku druhu *Phloeostichus denticollis* na území Česka jsem vydal na počátku roku 2022 (Mertlik 2022). Avšak již v následujícím roce se zde podařilo objevit jedenáct nových lokalit tohoto druhu.

Zaměřil jsem se na průzkum perspektivních lokalit v oblasti Ještědu, Jizerských hor, východní části Krkonoš, Adršpaško-teplických skal, Broumovska a v severní části Orlických hor. Na osmi z těchto lokalit byl *P. denticollis* nalezen.

Vážený kolega Lubomír Mazal z Olomouce se zaměřil na sedm perspektivních lokalit v oblasti Hrubého Jeseníku, Oderských vrchů a Hostýnských vrchů. Druh *P. denticollis* se mu zde podařilo nalézt na třech lokalitách.

Metody vyhledávání perspektivních lokalit a metody sběru popisuje Mertlik (2022). Pro číslování lokalit byla použita vzestupná řada čísel faunistických čtvrců (Zelený 1972). Pokud se lokalita nachází na rozhraní dvou faunistických čtvrců (např. 57-5861), je uvedena pod prvním z nich = 5761. U lokalit uvádím příslušné katastrální území.

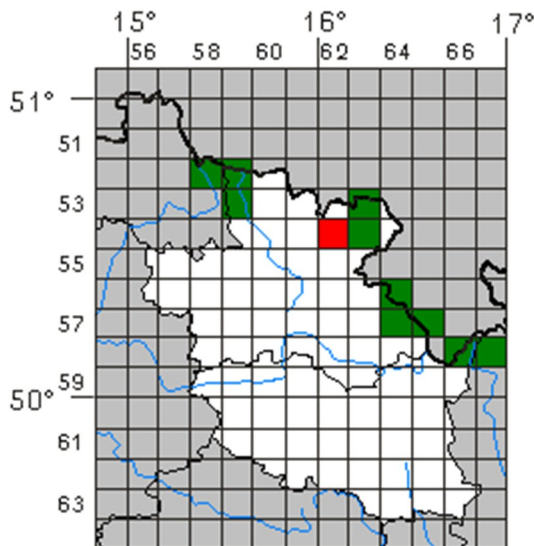
Dále jsou v textu použity následující zkratky: coll. – sbírka (collection); det. – determinoval (determined); ex. – exemplář (e); leg. – sbíral (collector); Pokud není uvedeno jinak, platí J. Mertlik det.

Výsledky

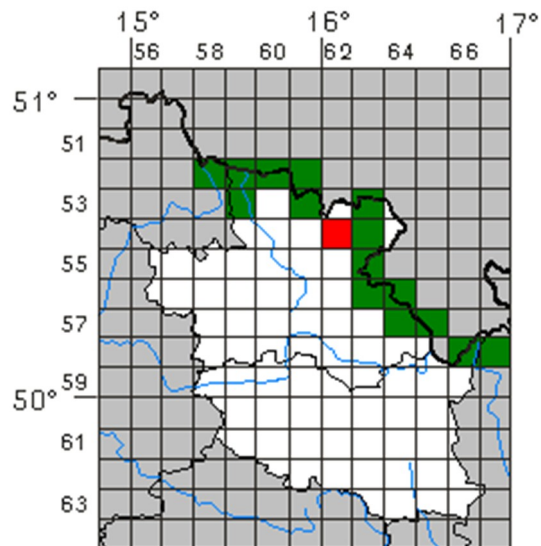
Nové nálezy druhu *Phloeostichus denticollis* na území východních Čech:

- 5260: Bohemia or., Malá Úpa, Dolní Malá Úpa, Krkonoše, Krakonošovo údolí (50.7105581N, 15.8118175E), 1 ex., pod šupinami kůry u paty kmenu javoru, J. Mertlik leg. et coll.; dtto, (50.7148211N, 15.8150039E), 2 ex. (1 ex. mrtvý).
- 5261: Bohemia or., Horní Mařov, Horní Lysečiny, Krkonoše, údolí Lysečinského potoka u chaty Lysečiny (50.7107653N, 15.8363114E), 27.2.2022, 1 ex., pod šupinami kůry u paty kmenu javoru, J. Mertlik leg. et coll.
- 5361: Bohemia or., Žacléf, Rýchory, Boberská stráň, les na úpatí svahu (50.6641706N, 15.8891533E), 11.1.2022, 4 ex., pod šupinami kůry u pat kmenů javorů, J. Mertlik leg. et coll.; dtto, prameniště u Hadí cesty (50.6637217N, 15.8833706E), 11.1.2022, 3 ex., pod šupinami kůry u pat kmenů javorů, J. Mertlik leg. et coll.
- 5363: Bohemia or., Meziměstí, Ruprechtice, Javoří hory, údolí Ruprechtického potoka (50.6642881N, 16.2754392E), 25.1.2023, 3 ex., pod šupinami kůry u pat kmenů javorů, J. Mertlik leg. et coll.
- 5563: Bohemia or., Machov, Farní stráň, údolí Borského potoka (50.4880797N, 16.2775272E), 22.1.2022, 5 ex., pod šupinami kůry u pat kmenů javorů, J. Mertlik leg. et coll.; dtto, vodárenské pásmo v závěru údolí Borského potoka (50.4860558N, 16.2780689E), 22.1.2022, 11 ex., pod šupinami kůry u pat kmenů javorů, J. Mertlik leg. et coll.; dtto, prameniště nad jedlo-bukovým lesem (50.4834311N, 16.2765883E), 22.1.2022, 1 ex., pod šupinami kůry u paty kmenu javoru, J. Mertlik leg. et coll.

- 5663: Bohemia or., Deštné v Orlických horách, vrch Špičák (50.3144161N, 16.3253697E; 50.3121208N, 16.3250639E a 50.3098700N, 16.3262200E), 18.1.2022, 3 ex., pod šupinami kůry u pat kmenů javorů, J. Mertlik leg. et coll.
- 5663: Bohemia or., Dobřany, Orlické hory, hřbet Chříby (50.3336622N, 16.3047892E), 18.1.2022, 1 ex., pod šupinami kůry u paty kmenu javoru, J. Mertlik leg. et coll.
- 5664: Bohemia or., Olešnice v Orlických horách, les u Knížecí cesty nad Čihalkou (50.3738108N, 16.3584731E), 18.2.2022, 1 ex., pod šupinami kůry u paty kmenu javoru, J. Mertlik leg. et coll.

Obr. 1. Výskyt *P. denticollis* na území východních Čech v roce 2021 (Mertlik 2022)

Obr. 2. Výskyt *P. denticollis* na území východních Čech v roce 2023

Nové nálezy druhu *Phloeostichus denticollis* na území Moravy:

- 5768: Moravia bor., Horní Lipová, u cesty k Lesnímu baru, 22.1.2022, 1 ex. (mrtvý), bukový les s pár javory u potoka, na již hodně oloupaném javoru, L. Mazal leg., det. et coll.
- 5868: Moravia bor., Hrubý Jeseník, Branná, 22.1.2022, 5 ex., ve skalnaté stráni s javory pod místním hradem, L. Mazal leg., det. et coll. (1 ex. in coll. Ivo Martinů).
- 6572: Moravia mer., Hostýnské vrchy, Kelčský Javorník, 12.2.2023, 1 ex., prosev, L. Mazal leg., det. et coll.; dtto, 11.3.2023, 1 ex.

Přehled lokalit navštívených v letech 2022-2023, na kterých *P. denticollis* nalezen nebyl:

- 5157: Bohemia bor., Bílý Potok, Jizerské hory, údolí Smědé, 13.2.2022 (J. Mertlik).
- 5157: Bohemia bor., Lázně Libverda, Jizerské hory, údolí Hájeného potoka, 13.2.2022 (J. Mertlik).
- 5256: Bohemia bor., Liberec, Hluboká, Hlubocký hřbet, 4.2.2022 (J. Mertlik).
- 5362: Bohemia or., Teplice nad Metují, Libná, Dlouhý vrch, 30.12.2022 (J. Mertlik).
- 5363: Bohemia or., Verněřovice, Buková hora, Nad Studánkou, 10.12.2022 (J. Mertlik).
- 5364: Bohemia or., Heřmánkovice, Janovičky, Javoří hory, údolí Svinského potoka, 26.1.2022 (J. Mertlik).
- 5364: Bohemia or., Broumov, Rožmitál, Javoří hory, Bobří vrch, 26.1.2022 (J. Mertlik).
- 5462: Bohemia or., Jívka, Adršpaško-teplické skály, Záboř, 14.3.2022 (J. Mertlik).
- 5462: Bohemia or., Teplice nad Metují, Adršpaško-teplické skály, severní svah vrchu Čáp, 14.3.2022 (J. Mertlik).
- 5563: Bohemia or., Machov, Machovská Lhota – Bor – Farní stráž, 1.11.2022 (J. Mertlik).
- 5768: Moravia bor., Lipová-lázně, Horní Lipová, Vražedný potok, 18.10.2022 (J. Mertlik).
- 5868: Moravia bor., Jeseníky, Ramzová, 2022 (L. Mazal).
- 5868: Moravia bor., Jeseníky, Ostružná, 2022 (L. Mazal).
- 6361: Moravia mer., Cikháj, Žďárské vrchy, Žákova hora, 16.1.2023 (J. Mertlik).
- 6371: Moravia bor., Oderské vrchy, Libavá, pramen Odry, 2022 (L. Mazal).
- 6672: Moravia mer., Hostýnské vrchy, Rusava, 2022 (L. Mazal).

Závěr

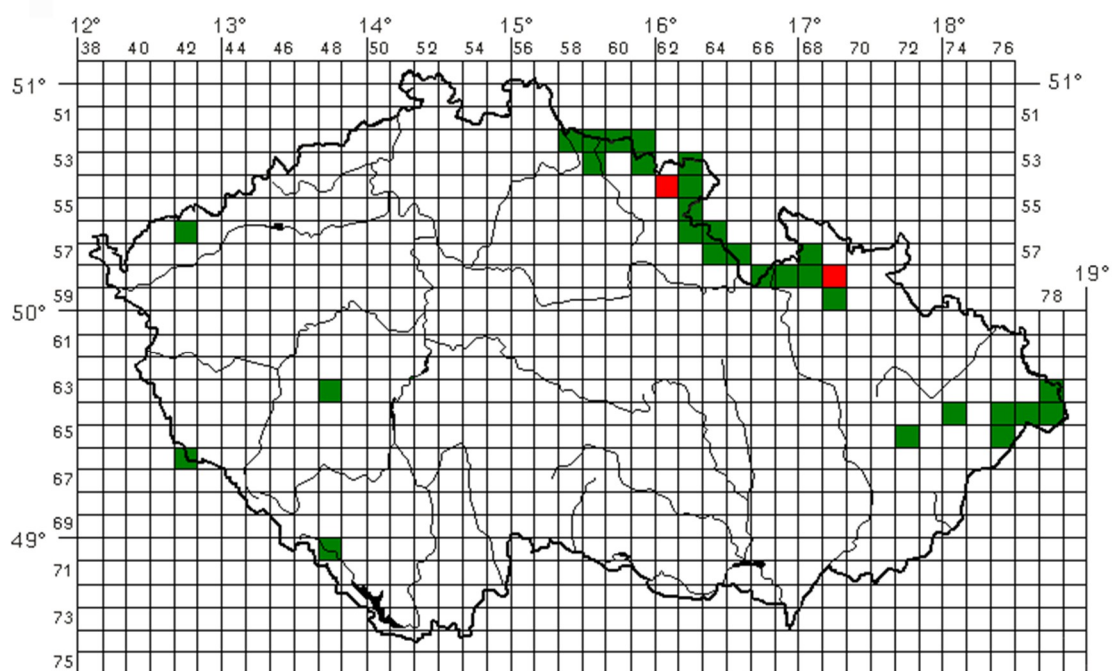
V současné době se nachází na území Česka 29 faunistických čtverců, na kterých byl prokázán recentní výskyt druhu *Phloeostichus denticollis*. Historické nálezy ve čtvercích 5462 a 5869 se doposud nepodařilo potvrdit, i když např. ve čtverci 5462 jsem v letech 2021-2022 učinil tři pokusy. Nalezl jsem zde sice několik perspektivních lokalit s četnějším výskytem javorů, ale hledání v tomto a ani v sousedním čtverci 5362 úspěšné nebylo.

Doba výskytu *Phloeostichus denticollis* na zimovištích pod šupinami kůry u pat kmenů javorů může být časově omezenější než u doprovodných druhů z jiných čeledí, např. u střevlíčků rodu *Dromius*. K této úvaze mne dovedly mé dvě návštěvy na lokalitách s dříve prokázaným četnějším výskytem zimujících imag *P. denticollis*.

Na lokalitě Orlické hory, Anenská huť (5764) jsem 15.2.2021 našel 12 ex. *P. denticollis*, ale 25.3.2021 zde byl nalezen již jen 1 mrtvý ex.! Přitom zde 25.3.2021 byly doprovodné druhy ještě přítomny na svých zimovištích.

Na lokalitě Machov, Farní stráž (5563) jsem 22.1.2022 našel 17 ex. *P. denticollis*, ale 1.11.2022 zde nebyl nalezen žádný ex.. Ale doprovodné druhy 1.11.2022 již byly na svých zimovištích přítomny.

Pro hledání druhu *P. denticollis* by tak mělo být nevhodnější období od počátku prosince do konce února.

Obr. 3. Faunistická mapa Česka – aktuální rozšíření druhu *Phloeostichus denticollis*. Červeně jsou označeny čtverce s historickými nálezy, zeleně s nálezy od roku 1967 (viz Mertlik 2022).

Literatura

MERTLIK J. 2022: Výsledky faunistického mapování druhu *Phloeostichus denticollis* (Coleoptera, Phloeostichidae) na území východních Čech [Results of the faunistic research of *Phloeostichus denticollis* (Coleoptera, Phloeostichidae) in eastern Bohemia]. – *Elateridium* 16: 1-9.

In: https://www.elateridae.com/clanky/mertlik_phloeostichus_4_1_2022.pdf

ZELENÝ J. 1972: Návrh členění Československa pro faunistický výzkum. – *Zprávy Československé společnosti entomologické při ČSAV*, 8: 3-16.

Obrazová příloha

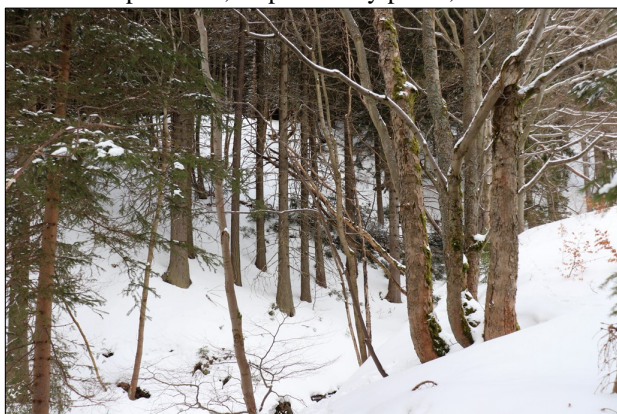
Kromě několika reprezentativních fotografií, které jsou umístěny zde v obrazové příloze, je kompletní pořízená dokumentace umístěna v internetové fotogalerii na www.elateridae.com Do vyhledávače na adrese: <http://www.elateridae.com/galerie/search.php> zadejte jméno druhu „*Phloeostichus*“ nebo název lokality. Jsou zde dvě stránky obsahující 132 fotografií biotopů druhu *Phloeostichus denticollis*.

Obr. 4. Ruprechtice, Ruprechtický potok, 25.1.2023 →

Obr. 5. Ruprechtice, Ruprechtický potok, 25.1.2023

Obr. 6. Horní Lysečiny, 27.2.2022 →

Obr. 7. Horní Lysečiny, 27.2.2022

Obr. 8. Deštné v Orlických horách, Špičák, 18.1.2022

Obr. 9. Deštné v Orlických horách, Špičák, 18.1.2022

Obr. 10. Žaclěř, pod Boberskou stráň, 11.1.2022

Obr. 11. Žaclěř, u Hadí cesty, 11.1.2022

Obr. 12. Machov, Farní stráň, 22.1.2022

Obr. 13. Malá Úpa, Krakonošovo údolí, 1.3.2022

Obr. 14. Deštné v Orlických horách, Špičák, 18.1.2022

Obr. 15. Dobřany, hřbet Chříby, 18.1.2022

Obr. 16. Machov, Farní stráň, prameniště, 22.1.2022

Obr. 17. Olešnice v Orlických horách, 18.2.2022

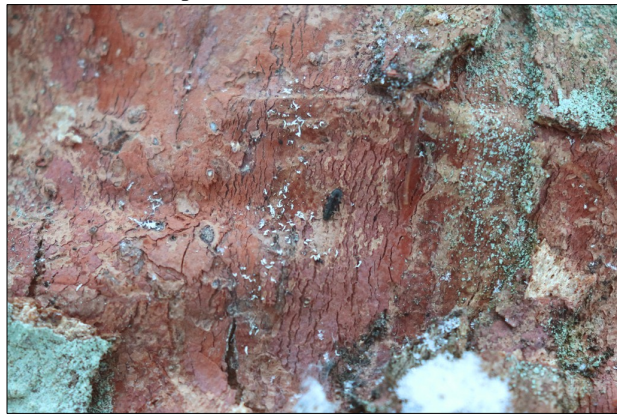
Obr. 18. Machov, Farní stráň, 22.1.2022 →

Obr. 19. Machov – *P. denticollis*, 22.1.2022

Obr. 20. Deštné v Orlických horách, Špičák, 18.1.2022

Obr. 21. Ruprechtice – *P. denticollis*, 25.1.2023

Obr. 22. Žaclěř, pod Boberskou stráň, 11.1.2022 →

Obr. 23. Žaclěř – *P. denticollis*, 11.1.2022